

UNTUK PELAJAR-PELAJAR
INSTITUT PENDIDIKAN TINGGI

FH freemind
horizons

SOSIOLINGUISTIK

• Prof Madya Dr Faridah Nazir • Dr Azean Idruwani Idrus • Balqis Senawi

UNTUK PELAJAR-PELAJAR
INSTITUT PENDIDIKAN TINGGI

SOSIOLINGUISTIK

• Prof Madya Dr Faridah Nazir • Dr Azean Idruwani Idrus • Balqis Senawi

FH freemind
horizons

Penerbit:

Freemind Horizons Sdn. Bhd. (920811-M)

Fraser Business Park,

No.50-3, Jalan Metro Pudu, Off Jalan Yew

55200 Kuala Lumpur.

Tel: (6)03-22890705

Fax: (6)03-22890735

© ***FREEMIND HORIZONS SDN. BHD.*** (920811-M)

Semua hak terpelihara. Tiada mana-mana bahagian jua daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula atau disimpan dalam bentuk yang boleh diperolehi semula atau disiarkan dalam sebarang bentuk dengan apa jua cara, sama ada secara elektronik, mekanikal, fotokopi, rakaman atau sebaliknya tanpa mendapat izin secara bertulis terlebih dahulu daripada Freemind Horizons Sdn. Bhd.

ISBN: 978-967-0590-05-9

Pencetak:

Tihani Cetak Sdn. Bhd.

1, Jalan Sb Jaya 15,

Taman Industri SB Jaya,

47000 Sungai Buluh,

Selangor.

Tel: (6)03- 61405336

KANDUNGAN

Prakata

Biodata Penulis

Bab 1	
Apa itu Sociolinguistik?	1 – 10
Bab 2	
Pemilihan Bahasa dalam Komuniti Majmuk	11 – 21
Bab 3	
Peralihan dan Penyelarasan Bahasa	22 – 32
Bab 4	
Jenis Linguistik dan Negara Berbilang Bahasa	33 – 40
Bab 5	
Perancangan Bahasa dan Bahasa Kebangsaan	41 – 55
Bab 6	
Sosial dan Dialek Serantau	56 – 65
Bab 7	
Bahasa dan Perubahan	66 – 74
Bab 8	
Etnik dan Rangkaian Sosial	75 – 84
Bab 9	
Fungsi Pertuturan, Kesopanan dan Komunikasi Silang Budaya	85 – 94
Bab 10	
Jantina, Kesopanan dan Stereotaip	95 – 101
Bab 11	
Bahasa, Kognisi, Budaya dan Sikap Bahasa	102 – 115
Bibliografi	116 – 122

PRAKATA

Sosiolinguistik merupakan bidang yang memberi penekanan kepada hubungan dan saling pengaruh antara perilaku bahasa dan perilaku sosial. Sosiolinguistik juga turut memberikan liputan menyeluruh kepada topik paling relevan yang berkaitan dengan bahasa dan masyarakat, serta bahasa dan budaya. Oleh yang demikian, gambaran keseluruhan buku ini adalah berkisar tentang topik utama sosiolinguistik dan sosiologi bahasa, serta menyediakan pengenalan asas kepada kaedah terpenting yang digunakan dalam penyelidikan dan analisis sosiolinguistik. Perbincangan adalah berkisar tentang topik dan tanggapan seperti komuniti pertuturan, dialek, kod, variasi, pijin dan kreol, dwibahasa, multibahasa, diglosia, sistem alamat, bahasa dan jantina, perancangan bahasa, pengekalan bahasa dan peralihan bahasa.

Buku ini mengandungi 11 bab yang memberi pendedahan terperinci tentang perkaitan antara bahasa dan masyarakat. Kelebihan buku ini ditampikan melalui topik-topik yang dibincangkan secara terperinci dalam semua bab. Bab 1 menghuraikan Apa Itu Sosiolinguistik; Bab 2 Pemilihan Bahasa Dalam Komuniti Majmuk; Bab 3 Peralihan dan Penyelarasan Bahasa; Bab 4 Jenis Linguistik dan Negara Berbilang Bahasa; Bab 5 Perancangan Bahasa dan Bahasa Kebangsaan; Bab 6 Sosial dan Dialek Serantau; Bab 7 Bahasa dan Perubahan; Bab 8 Etnik dan Rangkaian Sosial; Bab 9 Fungsi Pertuturan, Kesopanan dan Komunikasi Silang Budaya; Bab 10 Jantina, Kesopanan dan Stereotaip; dan Bab 11 Bahasa, Kognisi, Budaya dan Sikap Bahasa.

Kumpulan sasaran – Buku ini amat sesuai dijadikan rujukan mahasiswa di Institut Pendidikan Tinggi Awam (IPTA) dan Swasta (IPTS), siswa guru di Institut Pendidikan Guru (IPG), guru-guru di sekolah rendah dan menengah, guru-guru yang menjadi peserta kursus dalam cuti (KDC), serta pegawai-pegawai Pejabat Pendidikan Daerah (PPD); dan negeri (JPN); serta sesiapa sahaja yang berminat dengan pengajian Bahasa Melayu.

Kekuatan buku ini – Kandungan buku ini boleh dijadikan rujukan oleh para pensyarah IPTA, IPTS dan IPG yang mengajar kursus-kursus teras dan major Pengajian Bahasa Melayu dan Pendidikan Bahasa Melayu.

*Prof Madya Dr Faridah Nazir
Dr Azean Idruwani Idrus
Balqis Senawi*

BIODATA PENULIS

Professor Madya Dr Faridah Nazir dilahirkan di Seremban, Negeri Sembilan. Beliau pernah melanjutkan pelajaran di Universiti Kebangsaan Malaysia untuk Ijazah Sarjana Muda dan Doktor Falsafah serta di Universiti Putra Malaysia untuk Sarjana dalam bidang Bahasa Melayu. Pernah bertugas di beberapa buah sekolah menengah di Seremban, Pulau Pinang dan Selangor sebelum menjadi Pensyarah Kanan di Institut Pendidikan Guru Kampus Raja Melewar, Seremban. Kini, beliau bertugas sebagai Pensyarah Kanan di Jabatan Bahasa Melayu, Universiti Islam Antarabangsa, Pagoh, Johor. Beliau juga telah menghasilkan lebih 40 buah buku yang terdiri daripada buku akademik, antologi cerpen, antologi puisi dan buku cerita kanak-kanak.

Dr Azean Idruwani Idrus telah mengikuti pengajian Diploma Bahasa Melayu di Universiti Malaya pada tahun 1999. Beliau kemudian melanjutkan pengajian Ijazah Sarjana Muda, Ijazah Master dan Ijazah Doktor Falsafah Bahasa Melayu di Universiti Putra Malaysia. Beliau pernah berkhidmat sebagai editor kanan di Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd. selama 4 tahun dan seterusnya berkhidmat sebagai pensyarah kanan di Universiti Nilai selama 15 tahun. Kini, beliau berkhidmat sebagai pensyarah kanan di Universiti Islam Antarabangsa Kampus Pagoh. Beliau juga telah menerbitkan beberapa penulisan akademik serta melakukan penyelidikan dalam bidang analisis wacana.

Balqis Senawi merupakan mahasiswi berkelulusan Ijazah Sarjana Muda dalam bidang Bahasa Melayu untuk Komunikasi Antarabangsa di Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM). Beliau mendapat pendidikan awal di Sekolah Kebangsaan Batu Lima, Sik, Kedah. Seterusnya, beliau menyambung pengajian menengah di Maktab Mahmud Sik dan Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia (STPM) di Sekolah Menengah Kebangsaan Agama Sik, Kedah. Beliau juga telah berkecimpung dalam bidang penulisan sejak tahun 2015 sebagai Freelance Ghostwriter. Beliau pernah menjadi Pembantu Penyelidik atau Research Assistant (RA) di UIAM.

UNTUK PELAJAR-PELAJAR
INSTITUT PENDIDIKAN TINGGI

SOSIOLINGUISTIK

Buku **Sosiolinguistik** ini memberi penekanan kepada hubungan dan saling pengaruh antara perilaku bahasa dan perilaku sosial. Selain itu, liputan menyeluruh turut diberikan kepada topik paling relevan yang berkaitan dengan bahasa dan masyarakat, serta bahasa dan budaya. Gambaran keseluruhan buku ini adalah berkisar tentang topik utama sosiolinguistik dan sosiologi bahasa, serta menyediakan pengenalan asas kepada kaedah terpenting yang digunakan dalam penyelidikan dan analisis sosiolinguistik. Perbincangan khusus mengenai topik-topik seperti komuniti bahasa, dialek, variasi, pijin dan kreol, dwibahasa, multibahasa, diglosia, sistem penamat, bahasa dan jantina, perancangan bahasa, pengekalan bahasa dan peralihan bahasa.

Buku ini amat sesuai dijadikan rujukan mahasiswa di Institut Pendidikan Tinggi Awam (IPTA) dan Swasta (IPTS), siswa guru di Institut Pendidikan Guru (IPG), guru-guru di sekolah rendah dan menengah, guru-guru yang menjadi peserta kursus dalam cuti (KDC), serta pegawai-pegawai Pejabat Pendidikan Daerah (PPD); dan negeri (JPN); serta sesiapa sahaja yang berminat dengan pengajian Bahasa Melayu. Selain itu, buku ini juga amat sesuai untuk pensyarah-pensyarah IPTA, IPTS dan IPG yang mengajar kursus-kursus teras dan major Pengajian Bahasa Melayu dan Pendidikan Bahasa Melayu.

Freemind Horizons Sdn. Bhd. (920811-M)

Fraser Business Park,
No.50-3, Jalan Metro Pudu, Off Jalan Yew
55200 Kuala Lumpur.

Tel: (6)03-22890705

Fax: (6)03-22890735

ISBN 978-967-0590-05-9

Semenanjung Malaysia : RM 24.00
Sabah & Sarawak : RM 26.00